

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput IV. Malefactorum occisio justa ac licita est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

Malefactorum occisio justa ac licita est. 55

est, sub vano & malitioso bonæ intentionis prætextu contra acceptum lumen, cognitamque veritatem agere. Nullo igitur pacto permittitur, ut homicidia fiant propter injuriosa verba, aut causas tam leves, quales novi isti Doctores afferunt, qui in ea tantum Universitate docere possent, quam Montanus, senex sancti Ludovici tempore celebris, moderabatur.

C A P U T IV.

Malefactorum occisio justa ac licita est.

Qui injuste alicui vitam eripit, homicida est; ille autem injuste eripit, qui sine legitima causa, sine auctoritate publica, ut jam diximus, alteri vitam adimit: Princeps, seu Magistratus, qui malos morte plectit, non modo non peccat, verum bonum opus & meritorium agit; *Dei enim minister est, vindex in iram ei, qui malum agit* (inquit Apostolus *Rom. 13.*). Si criminibus omnibus parcat, non hæc clementia est, sed crudelitas in Rempublicam, quæ flagitat, ut iniqui puniantur ad ea coercenda mala, quæ ex illorum impunitate promanant. Sanctus Ludovicus cum in capella sua existens peritam gratiam perperam concessisset, postquam Horas recitans in Psalmi 105. versiculum illum casu incidit: *Beati qui faciunt justitiam in omni tempore: eandem gratiam revocavit.*

At extremum aliud vitare Princeps debet, nempe crudelitatem, quæ tyranni vitium est. Non debet ex inanibus suspicionibus homines

plere, qui ad Dei imaginem conditi sunt: debet iram suam compefcere, & sinere ut Judices juxta leges justitiæque formam sententiam ferant. Prudenter enim Principes magistratus statuunt ad ea etiam cognoscenda crimina, que seipfos attingunt; ne velut homines erroribus affectibusque subjecti innocentes perdant, reosque absolvant. Evenire tamen potest, ut Magnatem aliquem quamvis proditiõis reum puniri Princeps nequeat, ne turbas in regno suo excitet, verum hi casus tamquam extraordinarii extra regulam sunt positi: ego vero existimo, si vera certa que sit proditiõ, nec palam revera Princeps punire illam possit, licere Principi non servato juris ordine subditum interficiendum curare.

Hæc in judicando a Magistratibus sunt servanda. 1. Oportet, ut in personam damnandam habeant auctoritatem.

2. Oportet, ut mortis causa sit justa; idest ut juxta leges crimen morte sit puniendum. Hinc Judex, qui ex passione, aut immoderato justitiæ zelo, vel ex avaritia morte damnaret reum, tritemium pœna potius puniendum, mortaliter peccaret, & damna ex illius morte secuta teneretur pro viribus refarcire. Si vero Judex innocentem sciret esse hominem, qui ex testibus reus apparet; deberet modis omnibus adniti, ut illius pateret innocentia, & sic mortem vitaret: quod si nequiret efficere, posset licite illum condemnare, si supremus esset judex quia lex illi præcipit, ut secundum allegata & probata sententiam ferat. Subalternus autem Judex potest

Malefactorum occisio justa ac licita est. 57

est iudicium differre, vel ad superiorem remittere; & si posset, innocentem iuvare, ut e carcere fugiat, dummodo de illius innocentia certus omnino sit.

3. Oportet, ut juris ordo servetur; nam si Judex juris ordinem exacte non servet, mortaliter peccat, quamvis illum damnet, qui reus revera sit.

4. Oportet, ut rationes omnes patienter Judex audiat, quibus se accusatus turet; & ut ab illo captiosis interrogationibus vexando absteat, nisi illum subdolum esse hominem certo sciret, qui modis omnibus crimen suum tegere nititur: tunc enim liceret ad veritatem eruendam artificiosis interrogationibus uti. Tortura ordinarius est modus, quo veritas a reis eruitur; sed hac uti non licet, nisi adsit semiprobatio; nec ex confessione in tormentis facta, cum sit violenta, quemquam damnare licet.

5. Oportet, ut Judex reum damnaturus omni passione vacet, nec odio, iræ, avaritiæ, aut cupiditati serviat in sententia ferenda. Caveat autem ne Principi blandiatur, qui illos sibi tradidit, quos iudicii forma perdere intendit. Id præcipue attendant Judices extraordinarii, quos Commissarios vocamus, ne illud verum sit adagium, multum distare utrum quis a Justitia, an a Commissario damnetur.